Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asiantuntijakuuleminen työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa 25.11.2022

Viite VNS 5/2022 vp Valtioneuvoston tasa-arvopoliittinen selonteko

LAUSUNTO

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa valtioneuvoston tasa-arvopoliittisesta selonteosta. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että selonteko ja siinä esitettyihin tavoitteisiin (seitsemän laajaa strategista tavoitetta ja näiden alla hieman suppeampia tavoitteita) sitoutuminen on yksi keino edistää tasa-arvomyönteisen ilmapiirin kehittymistä Suomessa. Selonteko luo hyvän raamin ja tavoitteiston tarvittavalle pitkäjänteiselle, yli hallituskausien ulottuvalle sitoutumiselle tasa-arvon edistämiseksi.

Selonteon mukaan Suomi muun muassa edistää sukupuolten tasa-arvoa läpileikkaavasti eri politiikka-alueilla kansallisesti sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että on erittäin hyvä, että selonteossa otetaan huomioon myös muutokset ja kriisit.

Selonteossa mainitaan, että yleisesti olemassa olevia käytäntöjä, rakenteita ja lainsäädäntöä olisi avoimesti arvioitava. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että lainsäädännön tasolla erityisesti tasa-arvolain kokonaisuudistus on tarpeellinen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä sitä, että selonteko painottaa rakenteellisia muutoksia. Selonteon tavoitteiden saavuttaminen edellyttää rakenteellisia uudistuksia. Lisäksi rakenteellisten uudistusten seuraaminen on tärkeää.

Yksi näistä on 1.8.2022 voimaan tullut perhevapaauudistus. Uudistus edistää hoivavastuun ja vanhemmuuden jakautumista nykyistä tasaisemmin vanhempien kesken, ja näin helpottaa työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista sekä parantaa naisten asemaa työmarkkinoilla (ura- ja palkkakehitys, raskaussyrjinnän vähentäminen). Uudistusta seurataan (miten vapaat jakautuvat naisten ja miesten kesken) kansallisella sekä EU –tasolla, koska perhevapaauudistuksella on myös täytäntöönpantu työelämän tasapaino -direktiivi.

Toinen iso rakenteellinen haaste on työmarkkinoiden jakaantuminen naisten ja miesten ammatteihin. Segregaation purkamisen kautta on mahdollista hakea ratkaisuja työvoima- ja osaamispulaan, mutta myös alueiden elinvoimaisuuden sekä eri alojen pito- ja vetovoiman vahvistamiseen. Horisontaalisen segregaation ohella on tärkeää edistää vertikaalisen segregaation purkamista, lisätä naisten osuutta johtotehtävissä ja taloudellisessa päätöksenteossa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää positiivisena, että selonteossa tuodaan esille monimuotoisten, syrjimättömien työmarkkinoiden edistäminen – ei vain sukupuolten, vaan myös eri heikommassa asemassa työmarkkinoilla olevien ryhmien osalta, kuten esimerkiksi maahanmuuttajat, vammaiset ja osatyökykyiset.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että selonteossa on huomioitu käynnissä oleva työn murros ja että se on huomioitu myös digitalisaation ja teknologian kehittymisen näkökulmasta. Uudet työn teon tavat ja muodot vaikuttavat eri tavalla eri sukupuoliin. Kehitystä on tärkeä seurata.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö tukee ajatusta arvioida ilmastonmuutoksen vaikutukset eri sukupuoliin ilmasto- ja energiatoimista päätettäessä, mikäli esitetään uusia toimia joiden vaikutuksia ei aiemmin ole arvioitu tai muuten nähdään tarpeelliseksi päivittää näkemystä ilmasto- ja energiatoimien sukupuolivaikutuksista. Työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt sukupuolivaikutusten arvioinnin energia- ja ilmastostrategian päivityksen yhteydessä vuonna 2021.

Seija Jalkanen
Johtava asiantuntija

LIITTEET

JAKELU Eduskunnan työelämä-arvovaliokunta